

Kuntien kulttuuritoimintalain infotilaisuudet 2019

Yhteenveto työpajojen keskusteluista

Helsinki 6.3.

Kuopio 13.3.

Oulu 20.3.

Tampere 27.3.

1 Kehittämistehtävän toteuttajat alueellisesti

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Taiteen edistämiskeskus
  - Vahvuudet: läänintaiteilijat, valmis kentän ja alueen tuntemus sekä kontaktit, kulttuurin kaikkien alojen edustus, taiteenalakohtainen osaaminen, luova ja ketterä, todennäköiset kontaktit kulttuurin ei-käyttäjiin
  - Haasteet: liian suppea näkökulma taiteeseen, taiteilijoihin ja kunnalliseen kulttuuritoimintaan, ammattitaiteen suosiminen harrastajiin nähden, alueellisuus ja jalkautuminen, jähmeä rooli, hidas viestintä sekä jäykkä toimintakulttuuri, joka ei sovi dynaamiseen kehittämiseen
  - Mahdollisuudet: Taikella rooli osaamista ja taiteilijoita kokoavan kehittämishankkeen veturina

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Maakuntaliitot
  - Vahvuudet: kokemus alueellisesta yhteistyöstä (esim. hyte) ja kehittämisestä, hyvät valmiit verkostot, monipuolinen osaaminen, hyvä toimijat kokoava asema kuntakentällä, riittävän leveät hartiat, puolueeton ja neutraali toimija, kohtuulliset resurssit, hankekokemus, kuntien edunvalvojan rooli
  - Haasteet: rajattu toiminta-alue, kuntien kulttuurikentän ja sen haasteiden tuntemus, hallinnollinen rooli, yhteys kuntien kulttuuritekiäjien arkeen, luontaisten yhteistyösuuntien huomiointi maakuntien raja-alueilla (ei pidä tuijottaa karttaa vaan toiminnallisuutta), yhteistyön sujuminen paikallisten ja alueellisten kulttuuritoimijoiden sekä muiden liittojen kanssa, erilaiset aktiivisuustasot eri liitoissa eri puolilla maata, rahoituksen pätkittäisyys, resurssien puute, välimatkat, kulttuurin arvostuksen puute
  - Yhteistyömahdollisuudet: maakunnallisten hankkeiden kehittäminen, kulttuuri-identiteetin vahvistaminen, maakuntastrategiaan käytännön toimet kulttuurin edistämiseksi, poikkihallinnollisuuden kehittäminen

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Kuntien kulttuuripalvelut/-vastaavat yhteistyössä
  - Vahvuudet: substanssiosaaminen, tiedon ja osaamisen jakaminen, paikallisten erityispiirteiden ja vahvuuksien tuntemus ja huomiointi, yhteisproduktiot ja -budjetit, kuntalaisten ja kunnan organisaation tuntemus, lähestyttävyyden, osallistavan toiminnan osaaminen, yhteistyö ja sen syventyminen muiden kunnan toimijoiden, yhdistys- ja kulttuuritoimijoiden kanssa, mahdollisuus ketteryyteen, tasavertaisuus, sitoutuminen
  - Haasteet: oman kunnan alueen palvelujen saavutettavuuden varmistaminen, kuntien ja kulttuurivastaavien joukon heterogeenisyys, erilaiset osaamiset ja mandaatit toimia, pienet ympyrät, vähäinen ja toimimaton yhteistyö, jäykkä toimintakulttuuri, kulttuurin arvostuksen puute, kulttuuripalvelujen tavoittamattomuus, kehittämisajan ja hankkeiden valmisteluajan, rahan ja työntekijöiden puute, johtaminen ja hallinto, tarve ”veturikunnalle”, jolla vastuu koollekutsumisesta ja tavoitteiden toteutumisen seurannasta
  - Yhteistyömahdollisuudet: ”kulttuurikimpat”, vertaisverkostot, yhteistyö alueen yrittäjien kanssa, yhden kunnan palkkalistoille kehittämisrahalla yhteinen kehittäjäkoordinaattori, joka fasilitoi yhteistyötä kuntien välillä, saman kokoluokan kuntien keskinäinen yhteistyö

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Järjestöt (kansanterveys- ja potilasjärjestöt, kulttuuri- ja taidealan järjestöt)
  - Vahvuudet: ketteryys ja reagoit nopeus, monipuoliset rahoitusmahdollisuudet, laaja jäsenkunta, kohderyhmätuntemus, alueellinen raja, uudet näkökulmat, aito sitoutuminen, luovuus, taiteellinen osaaminen ja valmiit sisällöt
  - Haasteet: tiivis valvonta, jos kyseessä kunnan velvoitteiden toteuttaminen, järjestöjen toiminnan arvostus, toiminta pitkälti vapaaehtoisten varassa, palvelujen laatu ulkoistamisen myötä, resurssit, kulttuuriosaaminen, tukipalvelut, käytäntöjen juurtuminen kuntiin
  - Yhteistyömahdollisuudet: järjestöjen kesken sekä järjestöjen ja kuntien välillä

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Oppilaitokset
  - Vahvuudet: substanssi- ja koulutusosaaminen, mahdollisuus ja rahoitus kehittämiseen, tutkimukseen ja hankkeisiin, vahva alueellinen kehittämisosaaminen, ketteryys, tuore ajattelu, kosketus nuoriin, vähäinen byrokratia
  - Haasteet: alueellinen jakautuminen, ajoittain hidas reagoitavuus, käytäntöjen juurtuminen kuntiin
  - Yhteistyömahdollisuudet: taidealakohtainen projektiyhteistyö ja muu kehittäminen, tutkimus, tapahtumat
- Korkeakoulut
  - Vahvuudet: talous- ja yrittäjyysnäkökulman osaaminen (uusi vahvuus kulttuuripalvelujen kehittämistehtävään?), esim. kulttuurituottajakoulutus, ammattikorkeakoulujen kokemus kehittämistehtävistä (aluekehittämisvastuu)

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Kansalaisopistot
  - Vahvuudet: ketteryys, yhteistyön perinteet, tunnettuus ja luotettavuus
  - Haasteet: osaavien opettajien saaminen
  - Yhteistyömahdollisuudet: kurssi- ja koulutustoiminta, tapahtumat, hankkeet
- Alueellinen kulttuuriyhdistys (jäseninä kunnat, yhdistykset, luovan alan yrittäjät ja henkilöt)
  - Vahvuudet: monipuolinen näkökulma, verkostomainen toiminta, vaikuttamismahdollisuudet, alan tuntemus ja osaaminen, kansainvälisyysmahdollisuudet, valmis alue
  - Haasteet: henkilöstö- ja talousresurssit, hankeosaaminen
  - Yhteistyömahdollisuudet: kansainvälinen ja kuntien välinen
- Kuntaliitto
  - Vahvuudet: edustuksellisuus, näkemys kuntakentästä, edunvalvojan rooli, osaaminen, kokemus

1 Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Kunnan kulttuuritoimi
  - Vahvuudet: kentän tuntemus (etenkin pienissä kunnissa), laaja osaaminen kaikkien käytettävissä, kuntalaisten kuuleminen matalalla kynnyksellä, yhteistyö naapurikuntien kesken, kulttuuripalvelujen verotuloihin perustuva rahoitus, pienten kuntien ketteryys
  - Haasteet: resurssien puute, pienenevät ikäluokat (käyttäjämäärien ja verotulojen lasku), alueellisen epätasa-arvon lisääntyminen, kulttuurin alhainen arvostus, yhteistyön hankaloituminen nurkkakuntaisuuden ja pitkien välimatkojen vuoksi
  - Yhteistyömahdollisuudet: kuntien väliset yhteishankkeet, kuntien yhteiset työntekijät, verkostot: maaseutuohjelma, maakunnalliset kulttuurihyvinvoinnin verkostot, maakuntia ylittävät verkostot, esim. Parasta itään -verkosto Itä- ja Kaakkois-Suomessa, Työelämä 2020 -verkostot, työhyvinvoinnin alueverkostot, ELO-verkostot, Itä-Suomen hyvinvointivoimala

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- ELY-keskukset
  - Vahvuudet: aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön kokoaminen yhteen → kulttuurin kokonaisuuden hahmottamisen edistäminen
  - Yhteistyömahdollisuudet: taiteen aluekeskusten kanssa - ongelman (eli pahoinvoivien nuorten) tunnistaminen ja tieto taiteen hyvinvointivaikutuksista (ELY), toiminnan koordinointi julkiseen rakenteen (eli peruskoulun) kanssa (taiteen aluekeskus)
- Yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin yhteistoimijuus
  - Vahvuudet: toisiaan täydentävät ajattelumallit, uudenlaisen yhteistyön mahdollisuudet, verkostopolun rakentaminen, eri asiantuntijuuksien yhdistäminen
  - Haasteet: aikakäsitys ja päätöksenteon prosessien erilaiset kestot: kunnallinen puoli on jähmeä ja hidas, kolmas sektori elää vuosisykleissä rahoituksen mukaan, yksityinen puoli on nopea ja kärsimätön

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Alueen keskuskaupunki
  - Vahvuudet: suuruuden ekonomia, taidelaitosten sijoittuminen, taiteen ja kulttuurin osaajien verkosto, osaaminen ja kyky toteuttaa, kulttuurin syntyminen paikallisista ilmiöistä, mahdollisuus myös ympäröiville kunnille
  - Haasteet: muiden kuntien suhtautuminen yhden kunnan ”erityisasemaan”, kuntien heterogeenisyys, vahvojen kuntien vahvistuminen edelleen, enemmistövalinnat, aito yhdenvertaisuus ja pienten kuntien vaikuttamismahdollisuudet, pienten kuntien kyky ja resurssit yhteistyöhön, kuntien erilliset ja erilaiset strategiat (myös mahdollisesti ristiriitaiset päämäärät), myös pienissä kunnissa toimivan skaalautuvan ratkaisun luominen, riittävän laajan yhteistyöpohjan syntyminen maakunnissa, joissa pitkät välimatkat
  - Yhteistyömahdollisuudet: muut kunnat ja maakuntaliitot - roolin määrittäminen jokaiselle kunnalle vaikuttavuuden turvaamiseksi, alueellisen kulttuuristrategian muodostaminen

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Taiteen aluekeskukset
  - Vahvuudet: taiteenalan osaaminen, alueen taiteilijoiden tuntemus, toimintakentän tietämys, erilaisia rooleja kehittäjistä käytännön toimijoihin ja taiteilijoihin
  - Haasteet: omarahoitus
  - Yhteistyömahdollisuudet: alueellisten toimijoiden yhteistoiminnan laajeneminen valtakunnalliseksi verkostotoiminnoksi (toiminta saa osaamisverkoston tuen)
- Keskuskaupunkien kulttuuripalvelut yhdessä taiteen aluekeskusten kanssa
  - Vahvuudet: toimintaympäristön ja alueellisen taiteen ekosysteemin tuntemus, verkostomainen yhteistyö toimintamallien ja osaamisen jakamiseksi, asiantuntemus kuntatason toiminnasta sekä päättäjistä (kunnan kulttuuripalvelut), asiantuntemus alueen taidesisälytöjen ja taideorganisaatioiden lähtökohdasta, osaamisesta ja tarpeista (taiteen aluekeskukset)
  - Haasteet: resursointi, kulttuurin perustan ja jatkuvuuden turvaaminen, uusiutumisen varmistaminen (uusien toimijoiden pääsy mukaan kehittämiseen)

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Helsingin kaupunki
  - Vahvuudet: iso palveluntuottaja, monimuotoiset omat alueet, riittävät resurssit, kaksi- ja monikielisyys, monikulttuurisuus, hankeosaaminen, käytännön kokemus palvelusta
- Kuopion kaupunki
  - Vahvuudet: koko Pohjois-Savon kulttuurilaitosten ja taiteilijoiden edustus, vahvat kulttuurilaitokset, kulttuuritoimi ja kulttuurijärjestötoimijat, kulttuurialan oppilaitokset, verkostomainen työskentelytapa ja laaja yhteistyö, alueen taiteilijat, kansainväliset tapahtumat ja toiminnot, hankemaailman tuntemus ja osaaminen
  - Haasteet: maakunnan tilanteen riittävä tuntemus, pienten kuntien äänen kuuluminen, hierarkkinen ajattelu yhteistyön hidastajana, hankkeen hukkuminen hallintoon tai jo olemassa oleviin tehtäviin ja sisältöihin, uuden tehtävän näkyvyys alueilla, alueen ominaispiirteiden huomioiminen

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Oulun kaupunki
  - Vahvuudet: verkostot, laaja toiminta-alue, potentiaalisten yhteistyökumppaneiden määrä ja roolin merkittävyys Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa
  - Haasteet: yhteistyön organisointi kauempana olevien kuntien kanssa (esim. Taivalkoski, Kärsämäki ja Paltamo), toisten kuntien kulttuurityöntekijöiden kuunteleminen ja tukeminen, ideoiden jakaminen, viestintä, logistiikka
  - Yhteistyömahdollisuudet: ideoiden jakaminen ja vertaistuki toisten kulttuurityöntekijöiden kesken, kulttuuriverkoston luominen
- Tampereen kaupunki
  - Vahvuudet: iso palveluntuottaja, vahva kulttuuriosaaminen ja innostus, maakunnallinen ja seudullinen yhteistyö, olemassaoleva kulttuurihyvinvointisuunnitelma, Lasten Pirkkaset

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Riihimäen kaupunki
  - Vahvuudet: osaaminen, pilottihankkeet, verkostot taideasiantuntijuuden jakamisessa kuntien kesken, mahdollisuus lisätä kuntien työntekijöiden osaamista julkisen taiteen hankkimisesta
- Alueellinen lastenkulttuuriverkosto
  - Vahvuudet: alueen asiantuntijuus
  - Haasteet: taloudelliset resurssit
  - Yhteistyömahdollisuudet: kulttuuritoimien ja niiden verkostojen kanssa
- Alueellinen lasten ja nuorten parlamentti
  - Vahvuudet: tuore tulevaisuuteen orientoitunut näkökulma, konkreettiset tulokset ja niiden toteuttamiskelpoisuus, kansallisen lapsistrategian mukainen toiminta
  - Haasteet: fasilitointi, aikuisten rooli

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Kehitysyhtiöt
  - Vahvuudet: hankkeistamismahdollisuudet, kulttuuri- ja taidealan yrittäjyyden kehittäminen, edellytysten luominen ammattimaiselle taide- ja kulttuuriryölle
  - Haasteet: alan tuntemus, tiedollinen perusta
  - Yhteistyömahdollisuudet: markkinointi ja viestintä, kulttuurimatkailun edistäminen
- Kuntayhtymät
  - Vahvuudet: kulttuuriryön kohdistaminen heikommassa asemassa oleville
  - Haasteet: jäykkä ja hidas organisaatio, yhteistyön tekeminen
  - Yhteistyömahdollisuudet: kulttuurihyvinvointimahdollisuuksien edistäminen

Alueellisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Aluehallintovirastot
  - Vahvuudet: toimijuus isoissa kehittämishankkeissa, osaamisen ja täydennyskoulutuksen koordinaattori
  - Haasteet: liian kaukana ruohonjuuritasolta
- Kansallinen kulttuuriliitto
  - Haasteet: suurelle yleisölle tuntematon toimija
- Isot alueelliset kulttuuritoimijat, esim. museot, teatterit, musiikkilaitokset
  - Haasteet: yhdenvertaisuuden saavuttaminen alueen joka kolkassa

2 Kehittämistehtävän toteuttajat valtakunnallisesti

Valtakunnallisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Taiteen edistämiskeskus
  - Vahvuudet: olemassa olevat valtakunnalliset verkostot, yhteistyötaho moniin suuntiin, vuorovaikutteisuus kentän kanssa, pysyvä toimija, luotettava brändi, julkisen vallan tuki ja rahoitus (riippumattomuus hankerahoituksesta), vahva asiantuntijuuteen, tutkimukseen ja käytäntöön perustuva osaaminen, rahoitusneuvonta ja -osaaminen, asiantuntemus eri kulttuurin aloilla
  - Haasteet: ammattitaiteeseen keskittyminen, ”pienen ihmisen” tarpeiden unohtuminen, etäisyys kuntalaisiin ja kolmanteen sektoriin, jalkautuminen pienempiin kuntiin, kulttuurirahoituksen kaventumisen vaara
  - Yhteistyömahdollisuudet: yhteistyö maakuntaliittojen, AVLen, ELY-keskusten ja valtakunnallisten kulttuuri- ja sotejärjestöjen kanssa
- Kuntaliitto
  - Vahvuudet: ymmärrys kuntaorganisaatiosta ja kuntien erilaisuudesta, valmiit kontaktit, yhdenvertaisuus, poliittinen uskottavuus ja luotettavuus
  - Haasteet: kulttuurin kentän pinnallinen tuntemus, kulttuurin substanssiosaaminen, keskittyminen hallintoon

Valtakunnallisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
  - Vahvuudet: laaja maantieteellinen verkosto, vahva oman taiteenalan osaaminen, jäsenkeskusten valmius laajempaan ja syvempään alueelliseen yhteistyöhön, kattava tietoportaalit (lastenkulttuuri.fi) tutkimusjulkaisuineen ja koulutuskalentereineen
  - Haasteet: kattavuus, alueellisten erojen huomioiminen, toiminta eri kokoisten kuntien kanssa, rahoitus, yhdenvertaisuus
- Eri taiteen- ja kulttuurialojen kansalliset liitot
  - Vahvuudet: oman alan asiantuntemus ja verkostot
  - Haasteet: kansallinen näkemys, uskottavuus, taiteen sisäisten raja-aitojen ylittäminen
- Isot kaupunkikeskukset
  - Vahvuudet: oman kulttuuritoiminnan asiantuntijuus, (samankokoisilla) kunnilla joilla sama kehittämistarve mahdollisuus tehdä kehitystyötä yhdessä

Valtakunnallisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Kunnallinen verkosto
  - Vahvuudet: yliaalueellinen oppiminen, kielellisten erityispiirteiden huomiointi (puhuttujen kielten lisäksi selkokieliset viittomat jne.)
  - Haasteet: menetelmän / työkalun oltava tarpeeksi muunneltava, että monistettavuus onnistuu
  - Yhteistyömahdollisuudet: kaikkien Suomen kuntien verkottuminen yhteen esim. portaalin / sähköisen pankin välityksellä, yhteinen mentorointipalvelu, alueellisten hankkeiden pilotoinnin jälkeen menetelmän, työkalun tms. monistaminen valtakunnalliseksi
    - Hanke-esimerkkejä: kulttuurinen vanhustyö, kulttuurin saatavuus lähipalveluksi (taksiseteli kulttuuripalveluihin), kulttuurikummi peruskoulujen päättävälle

Valtakunnallisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- ALLI - Kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkosto
  - Vahvuudet: valtakunnallisuus, erikokoisten kuntien edustus, sote- ja kulttuurialan asiantuntemus, valmis alusta kehittämistehtävälle
  - Haasteet: verkoston rahoituksen puute
  - Mahdollisuudet: kulttuurin kirjaaminen asiakkaan hoitosuunnitelmaan kaikissa kunnissa, tietoisuuden ja menetelmien lisääminen, vanhusten diversiteetin ja kulttuurisen moninaisuuden huomioiminen
- Kansalais- ja työväenopistoverkosto yhdessä kuntien kulttuurijohdon kanssa
  - Vahvuudet: monialainen näkemys harrastamisesta ja kulttuuripalvelujen tuottamisesta, erikokoisten kuntien edustus
  - Haasteet: aktiivisen harrastamisen tasolle jääminen, integroituminen arkeen (varhaiskasvatus, koulu, vanhuspalvelut), ammattilaisten toteuttaman esitystoiminnan puute, kulttuurin osuuden pienuus harrastustarjottimella esim. liikuntaan ja kieliin verrattuna, asiantuntijuus taiteen ja ammattilaisten kenttää ajatellen

Valtakunnallisten toteuttajien vahvuudet ja haasteet

- Sitra
  - Vahvuudet: kehittämisen perinne, tulevaisuussuuntaisuus, rahoitus, kokonaisnäkemys kansallisista kehittämistarpeista
  - Haasteet: pääkaupunkikeskeisyys, jalkautuminen ja näyttäytyminen kuntakentällä
- Suomen Kulttuurirahasto
  - Vahvuudet: rahoitus, taiteen ja tieteen asiantuntemus
  - Haasteet: kiinnostus kunnallisen kulttuuritoiminnan kehittämiseen
- Sosiaali- ja terveyssektori
  - Vahvuudet: taiteen hyvinvointivaikutusten kehittäminen sekä vaikuttavuuden seuraaminen ja mittaaminen

3 Toiveita eri kulttuurialan toimijoille

Toiveita Taiteen edistämiskeskukseen

- Vahvempaa jalkautumista ja tukea kehittämistehtävän sisällönluomiseen sekä taiteilijoiden liikkuvuuteen myös pienempiin kuntiin
- Positiivista asennetta aluekehittämiseen, sitoutumista alueellisiin tavoitteisiin, alueellista toimijoiden tukea vakinaisesti ja tasaisesti eri aloille, aluetoimipisteiden säilyttämistä
- Toiminnan näkyvyyttä kuntatasolle, viestinnän läpinäkyvyyttä ja sujuvuutta
- Lisää tietojen ja hyvien käytäntöjen jakamista
- Kulttuuripoliittinen vaikuttaminen: taiteen puolesta puhumista, perusteluja taiteen tukemiseen
- Kulttuuripalvelujen ei-käyttäjien houkuttelu asiakkaisiksi
- Ulospäinsuuntautuvaa toimintaa, yhteistyöhakuisuutta paikallisten ja alueellisten toimijoiden suuntaan, yhteistyön koordinoitua ja tiivistämistä
- Taiteen asiantuntijuuden esiintuomista, mahdollisuuksia erilaisiin täydennyskoulutuksiin kulttuurialalle
- Monipuolisia ja -vuotisia apurahoja, päätökset heti alkuvuodesta, pienten toimijoiden kulttuurihakemusten sparrausta

Toiveita Taiteen edistämiskeskuksesta

- Taiteilijoiden aseman esiinnostamista esim. työllisyys- ja rahoituskeskusteluissa
- Taidepalveluiden laajempaa tarjontaa, esim. välityspalveluja, ammattilaisten verkostoja ja koordinoitua
- Lähestyttävyyttä, pois virastomaisuudesta

Toiveita kulttuuri- ja taidealan järjestöille

- Yhteistyötä haasteiden ylittämiseen mm. saavutettavuuden kehittämishankkeita omalta kulttuurialalta
- Avoimuutta, tiedottamista ja infokiertueita järjestöjen toiminnasta kuntaan päin
- Matalan kynnyksen toiminnan järjestämistä
- Ripeyttä päätöksentekoon
- Selkeää osallisuutta ja oman näkemyksen ja osaamisen suoraa jakamista
- Paikallista vaikuttamista
- Konkreettisia yhteistyömalleja, kehittämissuhteita ja uusia avauksia
- Palvelujen tuotteistamista ja selkeämpää tarjontaa
- Sitoutumista yhteiseen kehittämiseen ja yhteiseen innovointiin
- Rakentavaa asennetta
- Resurssointia

Toiveita oppilaitoksille

- Yhteistyötä ja yhteistyön edistämistä
  - Monipuolisesti myös yhdistysten kanssa
  - Kunnissa erilaisissa työharjoittelupaikoissa, esim. tapahtumien tuottamisessa
  - Kehitys- ja tutkimustyössä, moniammatillisesti jo koulutuksessa
  - Työelämän kanssa: työelämässä olevien ihmisten kuuntelua, opiskelijoiden jalkautumista, opinnäyteyhteistyötä
  - Myös kansainvälisesti
- Tutkimustietoa ja selvitysten tekemistä taiteen ja kulttuurin tueksi
  - Käyttäjäkokemuksen ja -tarpeen selvittäminen, tavoitteiden arviointi, vaikuttavuuden arviointitutkimukset - metodit ja mittarien kehittäminen
  - Gradut ja tutkimustyö alueella
- Kokemustiedon keräämistä ja hyödyntämistä
- Uusien innovaatioiden kehittämistä
- Muuntokoulutustarpeiden tunnistamista, tarvelähtöistä täydennyskoulutusta
- Yrittäjyyskoulutusta kulttuuritoimijoille / taiteilijoille
- Kulttuurijohtamisen erikoisammattitutkinon järjestämistä

Toiveita oppilaitoksille

- Joustavan hankeosaamisen hyödyntämistä
- Palvelumuotoiluosaamista, saavutettavuuden kehittämistä
- Tiedotusta kuntiin koulutustarjonnasta
- Kulttuuritoiminnan vahvempaa sisällyttämistä oppilaitosten toimintaan: ammattikorkeakoulujen hankepalettiin mukaan kulttuuritoiminnan kehittämishankkeita sekä yliopistokeskuksiin tutkimushankkeita, jotka tukevat kulttuurin kehittämistehtäviä

Toiveita muille toimijoille

- OKM: tukea tilastointiin sekä kulttuurin ja taiteen vaikuttavuuden tutkimukseen
- Yritykset: yhteistyötä luovaan työhön ja innovaatioiden kehittämiseen
- Läänintaiteilijat: toiminnan ja hyödynnettävyyden esiintuomista
- Sairaanhoidopiiri, työllisyyspalvelut, aluehallintovirasto: yhteistyötä ja näkökulmaa yhteisiin asioihin

Toiveita yleisesti kaikille toimijoille

- Aktiivista vuoropuhelua ja kontaktointia
- Rohkeutta tunnistaa uudet avaukset, mahdollisuudet ja yhteistyökumppanit
- Uskallusta, sinnikkyyttä, pitkäjännitteisyyttä ja yhteistyöhalua toiminnan aikaansaamiseksi
- Koordinointia
- Oman asiantuntijuuden esiintuomista ja jakamista verkostoissa
- Oman mukavuusalueen ulkopuolelle menemistä
- Tarvelähtöisyyden parempaa huomioimista
- Työkaluja / tietokalupakki: tutkimustulosten saatavuus muodossa, josta saa helposti kokonaiskuvan esim. taiteen hyvinvointitekijöistä
- Sparrausapua isommilta kaupungeilta pienemmille, esim. kulttuurikummitoiminnan muodossa

4 Kehittämistehtävän konkretia

Kuntien kulttuuritoiminnan laatu

- Kulttuuristrategiatyön tukeminen
  - Kuntien omien strategioiden tai yhteisstrategioiden laatiminen
  - Hallintokuntien välisen yhteistyön aktivointi ja tukeminen
  - Resurssien kohdentamisen selvittäminen hallintokuntien välillä, resurssiviisauden koonti
- Elinikäisen kulttuurikasvatussuunnitelman kehittäminen
- Soten ja kulttuurin yhdyspintojen sekä ennaltaehkäisevän hyvinvointityön kehittäminen, toimintamallin kehittäminen ja levittäminen valtakunnallisesti
- Etsivän kulttuurityön toteutus ja kehittäminen esim. läänintaiteilijoiden koordinoimana
- Resurssien hyödyntämisen tehostaminen
- Lastenkulttuurin kehittäminen
  - Toimintamallin laatiminen
  - Yhteistyön lisääminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa
  - Kulttuuripainotusten lisääminen paikallisiin opetussuunnitelmiin

Kuntien kulttuuritoiminnan laatu

- Kulttuurikummitien lanseeraus koko maahan kulttuurin eri osa-alueisiin
- Toimintaympäristön muutoksen vaikutusten tiedostaminen
- Taiteilijoiden työllisyyden, toimeentulon ja löytyvyyden edistäminen, ammattitaiteilijoiden palkkaus hyvinvointipalveluiden piiriin, varhaiskasvatukseen ja opetukseen
- Ammatillisen taidepolitiikan suuntaviivojen selkeyttäminen
- Kehittämiskokeilu: läänintuottaja tukemaan alueen pienten kuntien kulttuurituotantoa
- Kunnan eri sektoreiden yhteistyön aktivointi

Toimintamallien kehittäminen, tiedon kokoaminen ja viestintä, hyvien käytäntöjen esiin tuominen ja osaamisen jakaminen. Paperilta käytäntöön.

Asukkaiden yhdenvertaisuus

- Kulttuurista osallisuutta ja yhdenvertaisuutta tukevien sisältöjen, menetelmien ja rahoitustapojen luominen ja jakaminen
- Esteettömyyden ja saavutettavuuden eri osa-alueiden kehittäminen, kulttuurin vieminen sinne missä sitä ei ole
- palvelupolkujen rakentaminen, tuotantoprosessien sujuvoittaminen ja vakioiminen
- Ei-aktiivisesti kulttuuria käyttävien asukkaiden paikallistaminen ja osallistaminen yhteisöllisesti ja asukaslähtöisesti
- Tarvelähtöisyyteen ohjaaminen, innostaminen ja rohkaisu
- Kulttuurin ja taiteen kokemuksen varmistaminen mahdollisimman monelle, ymmärryksen lisääminen kulttuuripalvelujen saavutettavuudesta kunnissa
- palveluntuottajien tukeminen kulttuuripalvelujen levittämisessä
- Kulttuuritoimijoiden ja kulttuurin ostajien törmäyttämön perustaminen
- Paikallisten taiteen harrastajien aktivointi toimimaan kansan kesellä

Asukkaiden yhdenvertaisuus

- Kuntien strategioita tukevan alueellisen kulttuuristrategian laatiminen
- Kuntien yhteisten tuotantomallien luominen
- Alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman tekeminen

Toimintamallien kehittäminen, tiedon kokoaminen ja viestintä, hyvien käytäntöjen esiin tuominen ja osaamisen jakaminen. Paperilta käytäntöön.

Kuntien kulttuuritoiminnan vaikuttavuus

- Kulttuurin merkityksen perusteleva, ymmärryksen lisääminen sen vaikutuksista mielekkään elämän kannalta
  - Esim. koulutusmateriaalit luottamushenkilöille, case-esimerkit
- Kuntien kulttuuritoiminnan parempi linkittäminen kuntien strategioihin sekä argumentointi osana kaupungin budjettia - kulttuurin näkeminen investointina
- Maakunnallisten kulttuurinkehittämishankkeiden lisääminen
- Kulttuurialan ammattitaidon arvostuksen kasvattaminen
- Taiteen osaamisen hyödyntäminen muilla yhteiskunnan ja elinkeinotoiminnan alueilla (mm. rakentaminen, matkailu, hoiva-alat)
- Vaikuttavuuden mittareiden kehittäminen
- Maakunnallisen kulttuuristrategian muodostaminen
- TEA-viisaritiedonkeruun ympärille rakennettava kehittäminen

Toimintamallien kehittäminen, tiedon kokoaminen ja viestintä, hyvien käytäntöjen esiin tuominen ja osaamisen jakaminen. Paperilta käytäntöön.

Kuntien henkilöstön osaaminen

- Täydennyskoulutukset kulttuurivastaaville
- Suomen kulttuurityöntekijöiden sparrauskoulutukset
- Kulttuurialojen ammattitaitojen kehittämiskoulutukset
- Kunnan taidekasvattajien toimien monipuolistaminen
- Osaamisen kehittäminen taiteilijoiden työllistymisen kautta
- Taiteen ammatillisen osaamisen vahvistaminen alueellisesti
- Kulttuurialan osaamiskeskustoiminnan kehittäminen (vrt. nuorisotyön osaamiskeskukset)

Toimintamallien kehittäminen, tiedon kokoaminen ja viestintä, hyvien käytäntöjen esiin tuominen ja osaamisen jakaminen. Paperilta käytäntöön.

Kuntien keskinäinen yhteistoiminta

- Yhteisten säännöllisten tapaamisten ja työpajojen järjestäminen tiettyjen teemojen pohjalta
- Pienten kuntien (tai pienten kulttuuripanostusten isojen kuntien) yhteistyön fasilitointi, kuntien tasavertaisten vaikuttamis- ja kehittämismahdollisuuksien varmistaminen
- Tiedot verkostoitumismahdollisuuksista, joiden kautta voi edistää oman alueen kulttuuripalveluiden moninaisuutta ikäihmisten, erityisryhmien ja varhaiskasvatusikäisten peruspalveluissa
- Verkostojen tiivistäminen, mallia esim. Varsinais-Suomen kuntien kulttuuritoimien verkostosta
- Vertaistukea kollegalle -tapaamiset, yhteiset työpajat
- Tapahtumien yhteismarkkinointi ja artistien kierrättäminen samoilla matkakustannuksilla eri paikkakunnilla

Toimintamallien kehittäminen, tiedon kokoaminen ja viestintä, hyvien käytäntöjen esiin tuominen ja osaamisen jakaminen. Paperilta käytäntöön.